

Inhoud

1. Integrale ontwikkeling van scholen en opleidingen	9
1.1. Inleiding	9
1.2. Opdracht	10
1.3. Onderzoek	11
1.4. Uitgangspunten	13
1.4.1. <i>Integraal</i>	14
1.4.2. <i>Relevant</i>	16
1.4.3. <i>Kantelen</i>	18
1.4.4. <i>Collectief leren is collectief organiseren is collectief onderzoeken</i>	19
1.5. Organisatie van het lectoraat	21
1.6. Focus en opbouw	22
2. Kennis en kennis creëren	25
2.1. Inleiding	25
2.2. Naar een definitie van kennis	27
2.2.1. <i>Filosofisch fundament</i>	28
2.2.2. <i>Neurobiologie, evolutietheorie en kennis</i>	32
2.3. Kennis creëren	36
2.3.1. <i>Modi van kennis creëren</i>	37
2.3.2. <i>Variëteit in perspectieven</i>	39
2.3.3. <i>Kennis creëren en leren</i>	41
2.3.4. <i>Collectieve processen</i>	43
2.3.5. <i>Reflecteren en expliciteren</i>	44

3. Vitale ruimte	47
3.1. Inleiding	47
3.2. Interactie in de vitale ruimte	50
3.3. Basisbehoeften van individuen	53
3.4. Basisbehoeften van het collectief	57
3.5. Effectieve interactie	64
3.6. Niet-effectieve interactie	71
3.7. Zelfregulerend systeem	75
4. Vormgeving van collectief leren	77
4.1. Inleiding	77
4.2. Interactie	79
4.3. Handelen	81
4.4. Collectief	84
4.5. Methodiek 'Kantelende Kennis'	85
5. Een collectief leerproces in een basisschool	91
5.1. Inleiding	91
5.2. Ambitie ontwikkelen	94
5.2.1. <i>Procesbeschrijving</i>	94
5.2.2. <i>Terugblik op ambitie ontwikkelen</i>	96
5.3. Informatie verzamelen	98
5.3.1. <i>Procesbeschrijving</i>	98
5.3.2. <i>Terugblik op informatie verzamelen</i>	101
5.4. Informatie interpreteren	102
5.4.1. <i>Procesbeschrijving</i>	102
5.4.2. <i>Terugblik op informatie interpreteren</i>	104
5.5. Consequenties verbinden	105
5.5.1. <i>Procesbeschrijving</i>	105
5.5.2. <i>Terugblik op consequenties verbinden</i>	107
5.6. Acties uitvoeren	108
5.6.1. <i>Procesbeschrijving</i>	108
5.6.2. <i>Terugblik op acties uitvoeren</i>	110
5.7. Product en proces evalueren	111
5.7.1. <i>Procesbeschrijving</i>	111
5.7.2. <i>Terugblik op product en proces evalueren</i>	115
5.8. Reflectie	116

6. Een collectief leerproces in een opleiding	123
6.1. Inleiding	123
6.2. Ambitie ontwikkelen	136
6.3. Informatie verzamelen	137
6.4. Informatie interpreteren	137
6.5. Consequenties verbinden	137
6.5.1. <i>In de studiecoachgroepen</i>	138
6.5.2. <i>In de opleiding</i>	141
6.6. Evaluatie	143
6.7. Vervolg	145
6.8. Reflectie	145
7. Een praktische aanpak van collectief leren	155
7.1. Inleiding	155
7.2. Uitbreiding van de cyclus	158
7.3. Instrumentontwikkeling	162
7.3.1. <i>Vragenlijst basisbehoeften</i>	163
7.3.2. <i>Groepsinterview</i>	164
7.3.3. <i>Teamvragenlijst collectief leren</i>	165
7.3.4. <i>Verslag over gesprek van behoeften</i>	165
7.4. Aanpak	166
7.4.1. <i>Binnencyclus</i>	167
7.4.2. <i>Buitencyclus</i>	173
7.4.3. <i>Aanpak collectief leren in vogelvlucht</i>	177
7.5. Tenslotte	178
Literatuur	181
Bijlagen	185
Bijlage 1: Vragenlijst Basisbehoeften Leerlingen	185
Bijlage 2: Vragenlijst Basisbehoeften Studenten	190
Bijlage 3: Groepsinterview	195
Bijlage 4: Teamvragenlijst collectief leren	198
Bijlage 5: Format voor het maken van een procesverslag	201
Woord van dank	203
Over de auteurs	205